II

(Jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

TANÁCS

A TANÁCS HATÁROZATA

(2004. június 14.)

a Szerbiával és Montenegróval – beleértve Koszovót is, az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa 1999. június 10-i, 1244. számú határozatának megfelelően – létrehozott európai partnerség elveiről, prioritásairól és feltételeiről

(2004/520/EK)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a stabilizációs és társulási folyamat keretében európai partnerségek létrehozásáról szóló, 2004. március 22-i 533/2004/EK tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 2. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) Az Európai Tanács 2003. június 19–20-i thesszaloniki ülésén jóváhagyta a „Thesszaloniki Cselekvési Program a Nyugat-Balkánért: az európai integráció útján" elnevezésű programot, amely az európai partnerség kidolgozását a stabilizációs és társulási folyamat intenzívebbé tételének egyik eszközeként említi.

(2) Az 533/2004/EK rendelet értelmében a Tanács a Bizottság javaslata alapján minősített többséggel határoz az európai partnerségek elveiről, prioritásairól és feltételeiről, valamint azok bármely későbbi kiigazításáról. Az 533/2004/EK rendelet szintén kimondja, hogy az európai partnerségek végrehajtásának figyelemmel kísérése a stabilizációs és társulási folyamat keretében kialakított mechanizmusok – nevezetesen az éves jelentések – révén biztosított.

(3) A Bizottság 2004-es éves jelentése elemzi Szerbia és Montenegró – beleértve Koszovót is, az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa 1244. számú határozatának megfelelően – az Európai Unióba történő további integrációja érdekében tett előkészületeit, és megjelöli a további feladatok elsődleges területeit.

(4) Az Európai Unióba történő további integráció előkészítése érdekében Szerbia és Montenegró részletes ütemtervet dolgoz ki azon intézkedésekről, amelyeket e cél elérése érdekében megtenni szándékozik. Mivel Koszovó az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa 1244. számú határozatának értelmében jelenleg ideiglenes nemzetközi igazgatás alatt áll, a Koszovóra vonatkozó prioritások kezelésére az Egyesült Nemzetek ideiglenes igazgatásának felügyelete alatt külön tervet kell kidolgozni,

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. cikk

Az 533/2004/EK rendelet 1. cikkével összhangban a Szerbiával és Montenegróval – beleértve Koszovót is, az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa 1244. számú határozatának megfelelően – létrehozott európai partnerség elveit, prioritásait és feltételeit e határozat melléklete határozza meg, amely e határozat szerves részét képezi.

2. cikk

Az európai partnerség végrehajtását a stabilizációs és társulási folyamat keretében kialakított mechanizmusok révén kell ellenőrizni.

3. cikk

E határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Kelt Luxemburgban, 2004. június 14-én.

a Tanács részéről

B. COWEN

az elnök

[1] HL L 86., 2004.3.24., 1. o.

MELLÉKLET

1. **BEVEZETÉS**

A Thesszaloniki Cselekvési Program meghatározza a stabilizációs és társulási folyamat intenzívebbé tételének módjait és eszközeit, többek között az európai partnerség bevezetése révén.

A Bizottság éves jelentése alapján a Szerbiával és Montenegróval – beleértve Koszovót is, az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa 1244. számú határozatának megfelelően – létrehozott európai partnerség célja, hogy az Európai Unióhoz egy összefüggő rendszer keretében való közeledésre irányuló erőfeszítések támogatása jegyében meghatározza a cselekvési prioritásokat. E prioritásokat Szerbia és Montenegró – beleértve Koszovót is – sajátos szükségleteihez és felkészültségének adott szintjéhez kell igazítani, és szükség szerint naprakésszé kell tenni. Az európai partnerség iránymutatással is szolgál a Szerbiának és Montenegrónak – beleértve Koszovót is – nyújtandó pénzügyi támogatásokhoz.

Az elvárások szerint Szerbiának és Montenegrónak – beleértve Koszovót is – ki kell dolgoznia egy részletes ütemtervet arra vonatkozóan, hogy milyen módon szándékozik kezelni az európai partnerség prioritásait. A tervben fel kell tüntetni a Thesszaloniki Cselekvési Program végrehajtásának módozatait, a 2002-es londoni konferencián és a 2003. november 28-án Brüsszelben, az EU és a nyugat-balkáni országok közötti fórum keretében tartott miniszteri találkozón a szervezett bűnözés és a korrupció elleni küzdelem vonatkozásában meghatározott prioritásokat, valamint a 2003. november 5-én Belgrádban, az ohridi konferencia folytatásaként az integrált határellenőrzésről tartott találkozón az egyes nyugat-balkáni országok által előadott intézkedéseket.

2. **ALAPELVEK**

A nyugat-balkáni országok európai felzárkózásának kerete egészen eljövendő csatlakozásukig a stabilizációs és társulási folyamat marad.

A Szerbiára és Montenegróra – beleértve Koszovót is – vonatkozóan megállapított fő prioritások az Európai Tanács 1993-as koppenhágai ülésén meghatározott kritériumoknak való megfelelési képességre, valamint a stabilizációs és társulási folyamathoz megállapított feltételekre, különösen a Tanács 1997. április 29-i és 1999. június 21–22-i következtetéseiben meghatározott feltételekre, a 2000. november 24-i zágrábi csúcstalálkozó zárónyilatkozatának tartalmára, valamint a Thesszaloniki Cselekvési Programra vonatkoznak.

3. **PRIORITÁSOK**

A Bizottság éves jelentésében értékeli Szerbia és Montenegró – beleértve Koszovót is – előrehaladását, és megjelöli azokat a területeket, amelyeken az országnak növelnie kell az erőfeszítéseit. Az ebben az európai partnerségben felsorolt prioritások azon az alapon kerültek kiválogatásra, hogy Szerbiától és Montenegrótól – beleértve Koszovót is – reálisan elvárható, hogy azokat az elkövetkezendő években teljesítse, vagy jelentős előrehaladást érjen el velük kapcsolatban. Meg kell különböztetni a rövid távú prioritásokat, amelyek teljesítése egy-két éven belül, illetve a középtávú prioritásokat, amelyek teljesítése három-négy éven belül várható.

A 2004-es éves jelentés elemzése alapján az európai partnerség megjelöli Szerbia és Montenegró – beleértve Koszovót is – az Európai Unióba történő további integrációra való felkészülésének fő prioritási területeit. Emlékeztetni kell arra, hogy a jogszabályok közelítése szempontjából önmagában a közösségi vívmányoknak a nemzeti jogba történő átvétele nem elegendő; azok maradéktalan végrehajtására is fel kell készülni.

A Szerbiára és Montenegróra megállapított prioritásokat, valamint a speciálisan Koszovóra megállapított prioritásokat a mellékelt lista sorolja fel.

4. **PROGRAMOZÁS**

DA stabilizációs és társulási folyamat részeként a nyugat-balkáni országok számára nyújtandó közösségi támogatásokat a megfelelő pénzügyi eszközök útján, különösen az Albániának, Bosznia és Hercegovinának, Horvátországnak, a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságnak és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságnak nyújtandó támogatásról szóló 2666/2000/EK tanácsi rendelettel [1] kell megadni; ennek megfelelően e határozatnak nincs pénzügyi vonatkozása. Ezen túlmenően Szerbia és Montenegró – beleértve Koszovót is – részesedni fog a több országra irányuló és a horizontális programok finanszírozásából is. A Bizottság együttműködik az Európai Beruházási Bankkal és a nemzetközi pénzügyi intézményekkel – különösen az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankkal és a Világbankkal – a stabilizációs és társulási folyamathoz kapcsolódó projektek közös finanszírozásának elősegítése érdekében.

[1] HL L 306., 2000.12.7., 1. o. A 2415/2001/EK rendelettel (HL L 327., 2001.12.12., 3. o.) módosított rendelet.

5. **FELTÉTELRENDSZER**

A stabilizációs és társulási folyamat részeként a nyugat-balkáni országok számára nyújtandó közösségi támogatás a koppenhágai politikai kritériumoknak – különösen az ezen európai partnerség egyes prioritásainak – való megfelelésben elért további előrelépés függvénye. Ezen általános feltételek tiszteletben tartásának elmulasztása esetén a 2666/2000/EK rendelet 5. cikke alapján megfelelő intézkedéseket tehet.

A közösségi támogatás ugyancsak függ a Tanács 1997. április 29-i következtetéseiben meghatározott feltételektől, különösen a kedvezményezettek azon kötelezettségvállalására, hogy a demokratikus, gazdasági és intézményi reformokat hajtanak végre, ezen európai partnerségben meghatározott prioritások figyelembevételével.

6. **MONITORING**

Ezen európai partnerség figyelemmel kísérése a stabilizációs és társulási folyamat keretében kialakított mechanizmusok – nevezetesen a stabilizációs és társulási folyamatról szóló éves jelentés – révén biztosított.

SZERBIA ÉS MONTENEGRÓ [1]

RÖVID TÁVÚ PRIORITÁSOK

Politikai helyzet

Demokrácia és jogállamiság

Alkotmányos kérdések – Maradéktalanul tiszteletben kell tartani az Alkotmányos Chartát, és biztosítani kell az állam hatékony működését. Különösen teljesíteni kell valamennyi, az Alkotmányos Chartában foglalt fennálló kötelezettségvállalást, nevezetesen létre kell hozni az Állami Bíróságot, és meg kell egyezni annak pontos hatásköréről. Az Alkotmányos Chartának megfelelően felül kell vizsgálni a köztársasági alkotmányokat. El kell fogadni az Állami Parlament eljárási szabályait (házszabály), és meg kell alakítani bizottságait. Az elfogadott alapelveknek megfelelő rendszeres finanszírozás, valamint az önálló intézményi – a személyzeti és működési költségeket egyaránt fedező – költségvetések kidolgozása révén biztosítani kell az állami intézmények pénzügyi életképességét.

Hadügyi reform – A demokratikus alapelveknek megfelelő védelmi stratégiát és katonai doktrínákat kell elfogadni; átlátható és megfelelő jogi keretet kell kidolgozni és elfogadni a katonai tulajdonnal kapcsolatos megoldatlan kérdések tisztázására.

Választójogi reform – Szerbiába: A választási rendszernek a nemzetközi előírásokhoz történő igazítása érdekében be kell fejezni a folyamatban lévő választójogi reformot (a választási nyilvántartást is beleértve), nevezetesen a választójogi szabályozásnak az Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala ajánlásainak megfelelően történő felülvizsgálatával, valamint a politikai pártok finanszírozásáról rendelkező jogszabályok maradéktalan végrehajtásával.

Közigazgatási reform:

Állami és köztársasági szinten egyaránt meg kell erősíteni és fenn kell tartani az európai integrációval foglalkozó intézmények igazgatási kapacitását, és javítani kell az azok közötti együttműködést.

Szerbiában: El kell fogadni a közigazgatási reformról szóló – egy pontos cselekvési tervet is magában foglaló – átfogó stratégiát, különösen a közszolgálati bérrendszer reformjának, valamint a kapcsolódó humánerőforrás-fejlesztési intézkedéseknek a kezeléséről; létre kell hozni és fenn kell tartani a megfelelő intézményeket és hozzájuk kell rendelni a szükséges forrásokat; elő kell készíteni a kormányról és a közszolgálatról szóló jogszabályokat.

Montenegróban: Végre kell hajtani a közigazgatási reformról szóló stratégiát, különösen el kell fogadni és végre kell hajtani a közszolgálatról szóló jogszabályokat a szakmaiság és felelősségre vonhatóság biztosítása érdekében. Végre kell hajtani a köztisztviselők és közalkalmazottak javadalmazásáról szóló jogszabályt.

Igazságszolgáltatási reform:

Az Alkotmányos Chartának megfelelően biztosítani kell a zavartalan átmenetet a katonai törvénykezés és a civil bíráskodás között.

Szerbiában: Modernizálni kell a bírósági rendszert, növelni kell a bíróságok hatékonyságát és függetlenségét, különös tekintettel a kereskedelmi bíróságokra; biztosítani kell a háborús bűnök felderítéséért és az azokkal kapcsolatos vádemelésekért felelős ügyész tényleges függetlenségét. Elő kell készíteni a közigazgatási és fellebbviteli bíróságok felállítását.

[1] Kivéve az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1999. június 10-i, 1244. számú határozatának megfelelően meghatározott Koszovót.

Montenegróban: Folytatni kell a büntető törvénykönyv és a büntetőeljárási törvény, valamint az ügyészekről szóló törvény végrehajtásának előkészítését, különösen biztosítani kell a szervezett bűnözés felderítéséért és az azzal kapcsolatos vádemelésekért felelős különleges ügyész gyakorlati függetlenségét. Közigazgatási és fellebbviteli bíróságokat kell felállítani.

A korrupció elleni küzdelem:

Mindkét köztársaságban: Ki kell dolgozni egy, az Európa Tanács előírásainak megfelelő, átfogó korrupció elleni stratégiát, és el kell fogadni az összeférhetetlenségről szóló törvényt.

Emberi jogok és a kisebbségek védelme

Európa tanácsi kötelezettségek – Teljesíteni kell az Európa tanácsi tagságból fakadó valamennyi rövid távú kötelezettséget, beleértve az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezménynek, valamint a kínzás megelőzéséről szóló európai egyezménynek az államszövetség egész területén történő egységes és hatékony végrehajtását.

Ombudsman

Szerbiában: Jogszabályt kell elfogadni egy ombudsmani hivatal felállításáról.

Montenegróban: Meg kell erősíteni az ombudsmani hivatal közigazgatási kapacitását.

A kínzás eltörlése: Mindkét köztársaságban: Átfogó és átlátható intézkedéseket kell tenni valamennyi állítólagos, kínzással kapcsolatos ügyben.

Szólás- és egyesülési szabadság:

Szerbiában: A rágalmazás büntethetőségét meg kell szüntetni. A médiára vonatkozó jogszabályokat végre kell hajtani, az Audiovizuális Tanács politikai függetlenségének biztosításával. Az Európa tanácsi előírásoknak megfelelő jogszabályt kell elfogadni az információhoz való szabad hozzáférésről. A civil szervezetek és a civil társadalom szervezetei – beleértve a szociális partnerszervezeteket – fejlődését elősegítő környezetet kell teremteni (a pénzügyi vonatkozásokat is beleértve), nevezetesen az egyesületi törvény és a külföldi civil szervezetek jogállásáról szóló törvény elfogadásával.

Montenegróban: Az Európa tanácsi előírásoknak megfelelő jogszabályt kell elfogadni a nyilvános információhoz való hozzáférésről. Stratégiát kell elfogadni a civil szervezek és a kormányzati szervek közötti együttműködésről.

A tulajdonhoz fűződő jogok: Mindkét köztársaságban: Jogszabályt kell elfogadni az ingatlanokkal kapcsolatos kártalanításról, és gondoskodni végrehajtásáról.

Menekültek, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek és kisebbségek: Biztosítani kell az államszövetség és a köztársaságok közötti megfelelő együttműködést a menekültek, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek és a kisebbségek jogaira vonatkozó jogszabályi alapok, és e jogok gyakorlati védelme tekintetében. A visszatérések lehetővé tétele érdekében meg kell erősíteni az együttműködést Bosznia-Hercegovinával és Horvátországgal. Párbeszédet kell kezdeni Pristinával a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek visszatéréséről és más, kapcsolódó kérdésekről, beleértve a tulajdonhoz fűződő jogot és a szociális jogokat is. Mindkét köztársaságban: Módosítani kell a jogi szabályozást valamennyi diszkriminatív rendelkezés hatályon kívül helyezése érdekében. Montenegróban: Meg kell szüntetni a menekültek munkavállalásának jogszabályi tilalmát, és a korlátozó szabályok módosításával lehetővé kell tenni számukra az állampolgárság kérelmezését.

Regionális és nemzetközi együttműködés/kötelezettségek

Biztosítani kell a volt Jugoszláviában elkövetett háborús bűncselekményeket vizsgáló Nemzetközi Törvényszékkel (ICTY) való maradéktalan együttműködést.

Maradéktalanul tiszteletben kell tartani az ENSZ BT 1244. számú határozatának rendelkezéseit, és folytatni kell a párbeszédet Pristinával a közös érdekű gyakorlati kérdésekről. Biztosítani kell az UNMIK úti okmányok és rendszámok elismerését.

A regionális és nemzetközi együttműködés megerősítése: Meg kell felelni a stabilizációs és társulási folyamat, és a thesszaloniki kötelezettségvállalások regionális együttműködésre vonatkozó követelményeinek. Meg kell erősíteni és maradéktalanul végre kell hajtani minden, az állam által kötött szabadkereskedelmi egyezményt. Meg kell kezdeni a Délkelet-európai Alapvető Regionális Közlekedési Hálózat kialakítására vonatkozó szándéknyilatkozat végrehajtását, különösen intézkedéseket kell tenni az együttműködési mechanizmusok, többek között az Operatív Bizottság és a Délkelet-európai Közlekedési Megfigyelőközpont felállítása érdekében. Előrelépéseket kell tenni a Délkelet-Európai Regionális Energiapiacra vonatkozó athéni folyamat 2003-as jelentése értelmében tett vállalásoknak való megfelelés terén.

Gazdasági helyzet

Piacgazdaság és strukturális reformok

A makrogazdasági stabilitás fenntartása. Végre kell hajtani a 2004-es költségvetést, amely tartalmazza a további szükséges pénzügyi kiigazítást és konszolidációt. Folytatni kell az erőfeszítéseket annak érdekében, hogy a kereskedelmi hitelezőkkel (Londoni Klub) megállapodás szülessen az adósság átütemezéséről. Különösen Szerbiában: folytatni kell a megfelelő árfolyam-politikával támogatott körültekintő monetáris politikát, és a monetáris aggregátumok megcélzásának javítása érdekében hatékonyabb monetáris eszközöket kell kialakítani.

A fennmaradó árakat liberalizálni kell, és meg kell szüntetni az adminisztratív ellenőrzést. Különösen az energiaárakat a költségmegtérülés szintjéhez kell igazítani, valamint valamennyi, a szegény fogyasztóknak nyújtott még fennálló ártámogatást fokozatosan közvetlen átutalásokkal kell felváltani.

Fel kell gyorsítani a nagyméretű, társasági vagy állami tulajdonban lévő vállalatok *szerkezetátalakítását, privatizálását és/vagy felszámolását*. Meg kell gyorsítani a nagyméretű, köztulajdonban lévő közművek (elektromos áram, olaj és gáz, vasút, légitársaság, távközlés stb.) szerkezetátalakítását is. Erőteljesebben kell folytatni a banki szektor reformját, különösen Szerbiában az állami tulajdonban lévő bankok többségének privatizációra való előkészítését. Megfelelő költségvetési forrásokat kell elkülöníteni a végkielégítések és szerkezetátalakítások finanszírozására.

Stabil és működő föld- és ingatlanpiac kiépítése. Ki kell dolgozni a telekkönyvekre vonatkozó jogszabályokat.

Foglalkoztatáspolitika

Mindkét köztársaságban: Ki kell dolgozni és végre kell hajtani egy átfogó, a foglalkoztatást elősegítő és a munkanélküliséget csökkentő stratégiát, különös tekintettel a valamennyi érintett szereplő bevonásával végrehajtott munkaerő-piaci reformra és szakképzésre. Javítani kell az állami foglalkoztatási szolgálatokat, továbbá megfelelő személyzeti és pénzügyi hátteret kell biztosítani a végrehajtásához.

Megbízható statisztikák kidolgozása: Felül kell vizsgálni és el kell fogadni a statisztikai főtervet az államszövetségi és a köztársasági szinten működő statisztikai hivatalok közötti felelősségi körök egyértelmű megosztása, valamint a hatékony együttműködés biztosítása érdekében. Mind államszövetségi, mind a két köztársaság szintjén el kell fogadni a statisztikai törvényt.

Az államháztartás irányítása

Folytatni kell a szürkegazdaság formálissá tételét, és szélesíteni kell az adóalapot a közkiadási igazgatási rendszer (kincstár, nyilvános belső pénzügyi ellenőrzés) és az átfogó adóreformok végrehajtásával, kevesebb kivétel engedélyezésével és – különösen a munkavállalás tekintetében – alacsonyabb adókulcsokkal, valamint az adóügyi jogszabályok magasabb színvonalon történő végrehajtásával.

Különösen Szerbiában: El kell fogadni és végre kell hajtani egy adóügyi reformcsomagot, beleértve a HÉA és a szükséges kapcsolódó számítógépes rendszerek elfogadását is. Az adócsalás visszaszorítása érdekében a bevételek beszedésére és ellenőrzésére összpontosítva folytatni kell a Költségvetési Bevételi Hivatal megerősítését és korszerűsítését.

Montenegróban: Meg kell kezdeni a jelenlegi adójogszabályok és közigazgatási eljárások felülvizsgálatát, és biztosítani kell az adójogszabályok hatékony és megkülönböztetésmentes végrehajtását. A pénzügyi bevételek, különösen a HÉA hatékony beszedése és ellenőrzése érdekében meg kell erősíteni az adóhatóság igazgatási kapacitását.

Mindkét köztársaságban: A belső piac akadálytalan működésének biztosítása érdekében az államszövetség területén harmonizálni kell a HÉA-ra vonatkozó jogi szabályozást és annak végrehajtását.

EU-előírások

Belső piac és kereskedelem

A belső piaci/kereskedelmi cselekvési terv valamennyi elemét be kell fejezni és maradéktalanul végre kell hajtani. Különösen – a megfelelő tarifaharmonizációs ütemtervnek megfelelően – sürgősen gondoskodni kell a közös terméktarifák meghatározásáról és minden további importadó és díj harmonizálásáról.

Az EU autonóm kereskedelmi preferenciáiban tartalmazott *standstill* záradékkal ellentétesen bevezetett valamennyi *importadót* és kiegészítő díjat *el kell törölni*.

Az EU autonóm kereskedelmi preferenciái között tartalmazott *standstill* záradékkal ellentétesen bevezetett valamennyi, az acél- és vastermékekre *vonatkozó importengedélyezési rendszert el kell törölni*. El kell törölni a vasfém, a színesfém és a nyersbőr *kiviteli vámját*.

Biztosítani kell a szükséges intézményi felépítést annak érdekében, hogy az állam a nemzetközi színtéren egységes kereskedelmi és vámügyi tárgyalópartnerként jelenhessen meg, különösen a Közös Vámhivatal, az Állat- és Növény-egészségügyi Összekötő Hivatalok, valamint a Statisztikai Hivatal megerősítésével, illetve az ezen hivatalok számára biztosított szükséges hatáskörök útján.

A magas szintű igazgatási kapacitás fejlődésének biztosítása érdekében folytatni kell *a vámügyi igazgatás* korszerűsítését. Meg kell erősíteni az igazgatási együttműködést, és biztosítani kell a preferenciális kereskedelmi intézkedések (származás) végrehajtásával kapcsolatos kötelezettségek folyamatos teljesítését.

Az Alkotmányos Chartának megfelelően *fel kell számolni az állam belső piacának működését érintő létező akadályokat, és el kell kerülni újak kialakulását*. Az ország egész területén biztosítani kell a bel- és külföldi piaci szereplők piacra jutását az áruk, a szolgáltatások, a tőke és a személyek tekintetében. A piacra vonatkozó valamennyi köztársasági döntésre vonatkozóan biztosítani kell a jogalkotói konzultációt, és alkalmazni kell a *kölcsönös elismerés elvét*.

Következetes és hatékony *közbeszerzési rendszert* kell kidolgozni Szerbiában és Montenegróban. A szerződések értékétől függetlenül biztosítani kell az eljárások átláthatóságát, és a szerb, illetve montenegrói beszállítókkal való egyenlő bánásmódot.

Az ország egész területén történő vállalatalapítás biztosítása érdekében közvetlen kapcsolatot kell kialakítani a gazdasági szervezetek nyilvántartásai között. Szerbiában: Jogszabályt kell elfogadni a gazdasági szervezetek nyilvántartásának a Kereskedelmi Bíróságról egy független hivatalba történő áthelyezéséről.

A köztársaságokon belüli, és az azok közötti versenyellenes hatásokra, valamint az EU-val való kétoldalú kereskedelemre irányuló hatásokra egyaránt vonatkozó *országos antitrösztrendszert kell kialakítani*. Biztosítani kell az ezeknek a szabályoknak a hatékony és független végrehajtásához szükséges igazgatási kapacitást, beleértve a Közös Versenybizottság állami szintű megerősítését. Az állami támogatások ellenőrzésének első lépéseként állami támogatási koordinációs pontokat kell felállítani, és meg kell valósítani az állami támogatások teljes átláthatóságát. A versenypolitika támogatása érdekében következetes horizontális megközelítést kell alkalmazni.

Felülvizsgált jogszabályok elfogadásán keresztül *erősíteni kell a szellemitulajdon-jogok védelmét*. Biztosítani kell az összehangolt büntetőrendelkezéseket és ezen a területen, nevezetesen a határszolgálatok területén erősíteni kell a végrehajtási képességet.

A köztársaságok közötti *szabad tőkeáramlás* biztosítása érdekében a kereskedelmi bankokban összehangolt számlarendszert kell bevezetni.

Ágazati politikák

Mezőgazdaság:

Szerbiában: Élelmiszer-biztonsági jogszabályokat kell elfogadni és meg kell erősíteni az élelmiszer-biztonsági laboratóriumokat; állat-egészségügyi jogszabályokat kell elfogadni és meg kell erősíteni az ellenőrzést. Fel kell állítani az Élelmiszerlánc-laboratóriumok Ügynökségét.

Montenegróban: Végre kell hajtani az állat-egészségügyi kérdésekről szóló törvényt (ideértve a halászati termékeket), és állat-, valamint növény-egészségügyi laboratóriumokat kell felállítani a halra és a borra vonatkozólag is; meg kell erősíteni az ellenőrzéseket.

Közlekedés:

Szerbiában: Törvényt kell elfogadni a vasúttal kapcsolatban. Meg kell kezdeni a nemzeti közlekedésstratégia fejlesztését, ideértve az ágazat gazdasági életképességét is.

Montenegróban: A közúti közlekedésre vonatkozólag törvényt kell elfogadni és meg kell kezdeni annak végrehajtását (ideértve a lényeges végrehajtási rendszerek felállítását), továbbá el kell fogadni a vasútközlekedésről szóló törvényt.

Energia:

Szerbiában: El kell fogadni az energiatörvényt és fel kell állítani a független Energiaszabályozási Hivatalt, az erőművekkel kapcsolatban folytatni kell a környezetvédelmi ellenőrzéseket és fel kell lépni a legsúlyosabb szennyezőkkel szemben.

Montenegróban: Az energiahatékonysági stratégiára is kiterjedő energiafejlesztési stratégiát kell kidolgozni és elfogadni; meg kell erősíteni a Gazdasági Minisztérium energiaüggyel kapcsolatos igazgatási képességeit; a villamosenergia-közművet kisebb részekre kell osztani és szerkezetét át kell alakítani.

Az ipar és a KKV-k:

Mindkét köztársaságban: Folytatni kell a KKV-k Európai Chartája rendelkezéseinek végrehajtását.

Szerbiában: El kell fogadni a módosított csődtörvényt.

Montenegróban: Át kell alakítani és ésszerűsíteni kell a vállalatok szerkezetátalakításával és privatizációjával foglalkozó intézményeket, nevezetesen a Fejlesztési Alapot. Önálló befektetésösztönző ügynökséget kell felállítani. Folytatni kell az újonnan felállított nemzeti garanciaalap végrehajtását.

Távközlés:

Mindkét köztársaságban: Biztosítani kell az elektronikus kommunikációs ágazat hatékony liberalizálását, beleértve a szabályozó testületek megerősítését, és az ágazat számára megfelelő jogszabályok és politikák elfogadását.

Környezetvédelem:

Szerbiában: A környezetvédelemre vonatkozólag törvényt kell elfogadni, továbbá fel kell állítani és működőképessé kell tenni a Környezetvédelmi Ügynökséget.

Montenegróban: Az EU közösségi vívmányokhoz közelítő stratégiát kell elfogadni a szennyvízre és a szilárd hulladékra vonatkozólag.

Bel- és igazságügyi együttműködés

Bűnüldözési reform: Mind a köztársaságokon belül, mind a köztársaságok között fejleszteni kell az igazságszolgáltatási és a bűnüldözési együttműködést. A 2003 decemberében a köztársasági belügyminisztériumok által aláírt együttműködési szándéknyilatkozatot teljes egészében végre kell hajtani.

Szerbiában: A szakmaiság és a felelősségre vonhatóság javítása érdekében törvényt kell elfogadni a rendőrségre vonatkozólag. Az Európa Tanáccsal történő együttműködésről szóló jegyzőkönyvben foglaltak szerint végre kell hajtani az igazságszolgáltatás szervezetére vonatkozó jogszabályok (a bíróságokról szóló törvény, a bírákra vonatkozó törvény, az ügyészekre vonatkozó törvény a Bírói Főtanácsról szóló törvény) és a büntető jogszabályok (büntetőeljárásról szóló törvény, a büntető törvénykönyv és a büntetés-végrehajtásról szóló törvény) felülvizsgálatát.

Montenegróban: A szakmaiság és a felelősségre vonhatóság javítása érdekében törvényeket kell elfogadni a rendőrségre és a nemzetbiztonságra vonatkozólag.

Határellenőrzés: Állami szintű megközelítést és mechanizmusokat kell kidolgozni, és a szándéknyilatkozatnak megfelelően köztársasági szinten kell biztosítani az egységes végrehajtást. A 2003 májusában a határok biztonságáról és ellenőrzéséről tartott ohridi regionális konferencia folytatásaként meg kell kezdeni a kormány által elfogadott, és a 2003. november 28-án az EU–Nyugat-Balkán Fórum keretében megtartott BI miniszteri találkozón előadott rövid távú intézkedések végrehajtását.

Szerbiában: Az EU-előírásokkal összhangban további lépéseket kell tenni a határőrség legjobb gyakorlatai végrehajtásának érdekében; az állami szintű hatóságokkal koordinálva folytatni kell a határellenőrzés demilitarizálását.

Montenegróban: Meg kell erősíteni a határok civil ellenőrzését (ideértve a Schengennek megfelelő képzést és felszerelést).

A szervezett bűnözés, a tiltott kereskedelem, a kábítószerek, a pénzmosás és a terrorizmus elleni küzdelem: Meg kell erősíteni a köztársaságon belüli ügynökségek közötti együttműködést és a formálissá kell tenni köztársaságok közötti együttműködést. Fejleszteni kell a vagyonlefoglalási képességet. Erősíteni kell a bűnügyi hírszerzést. Meg kell kezdeni a 2003 novemberében a bel- és igazságügyi miniszteri találkozón elfogadott, különleges, cselekvésorientált intézkedések végrehajtását. Meg kell tenni a szükséges lépéseket egy, az Europollal való együttműködési megállapodás megkötésének előkészítésére. A tiltott kábítószer-kereskedelem elleni küzdelemhez szükséges kapacitásokat növelni kell és az EU drogstratégiájával és cselekvési tervével összhangban nemzeti drogstratégiát kell kidolgozni. Az áldozatoknak történő megfelelő segítség- és biztonságnyújtást is ideértve meg kell erősíteni az emberkereskedelem elleni küzdelmet. Különösen Montenegróban: Elsősorban egy pénzügyi nyomozóegység felállításán keresztül végre kell hajtani a pénzmosási törvényt.

Növelni kell a terrorizmussal kapcsolatos nemzetközi együttműködést, és végre kell hajtani a vonatkozó nemzetközi egyezményeket; javítani kell a rendőrség és mind az állami titkosszolgálatok, mind más államok titkosszolgálatai közötti együttműködést és információcserét; meg kell előzni a terrorista cselekmények finanszírozását és előkészítését.

Vízum, menekültügy és migráció: Az Alkotmányos Chartával összhangban egységes, állami szintű megközelítést kell kidolgozni a vízummal, a menekültüggyel és a migrációval kapcsolatban, elsősorban a köztársaságokban alkalmazott vízumrendszerek teljes harmonizációján, a menekültügyi törvény elfogadásán és a visszafogadási megállapodások további megkötésén és végrehajtásán keresztül. Mechanizmusokat kell működésbe hozni a menekültügy, a migráció és a vízumügy területével kapcsolatos – állami szinten kidolgozott, de köztársasági szinten végrehajtott – politikák végrehajtásának ellenőrzésére. Különösen mindkét köztársaságban: Szükséges az adott állami szintű politikák elfogadására és végrehajtására vonatkozó koordinációs mechanizmusokban való teljes részvétel.

KÖZÉPTÁVÚ PRIORITÁSOK

A politikai helyzet

Demokrácia és jogállamiság

Folytatni kell a fegyveres erők szerkezetátalakítási folyamatát, beleértve a hadsereg átalakítását, illetve méretének csökkentését is (ezek szociális hatását is figyelembe véve).

A közigazgatási reform folytatása:

Tovább kell fejleszteni az európai integrációs struktúrákat, nevezetesen az Európai Integrációs Hivatalok megerősítésével, gördülékeny együttműködési mechanizmusok kialakításával, valamint Európai Integrációs Egységek létrehozásával az állami és a köztársasági szakminisztériumokon belül.

Állami szinten: Biztosítani kell az állami feladatok megfelelő ellátáshoz szükséges közigazgatási kapacitást, és biztosítani kell az állami közigazgatás reformstratégiájának kidolgozását és végrehajtását, beleértve a szükséges jogi szabályozást is.

Szerbiában: El kell fogadni a közszolgálatra és a közigazgatásra vonatkozó jogszabályokat. Végre kell hajtani a közszolgálati emberierőforrás-fejlesztési intézkedéseket. Mind országos, mind helyi szinten erősíteni kell a közigazgatási (politikameghatározási és minisztériumközi koordinációs) kapacitást, nevezetesen egy központi bérelszámolási rendszer kialakítása révén. Erősíteni kell a gazdaságpolitika-meghatározás folyamatát, pl. a statisztikai szolgáltatók megerősítésére irányuló folyamatos támogatás és egy középtávú gazdasági tervezési egység létrehozása útján.

Montenegróban: Végre kell hajtani a közszolgálati törvény rendelkezéseit, és fel kell állítani az emberierőforrás-irányítási hivatalt (amit fenntarthatóvá kell tenni). Képzési és munkaerő-toborzási politikát kell kidolgozni. Erősíteni kell a politikameghatározás folyamatát, pl. a statisztikai szolgáltatók megerősítésére irányuló folyamatos támogatás és egy középtávú gazdasági tervezési egység létrehozása útján.

Parlament:

Szerbiában: Ki kell dolgozni és végre kell hajtani egy reformstratégiát a parlament munkavégzésének és forrásainak olyan szintre emelése érdekében, hogy az hatékony intézményként működhessék.

A helyi önkormányzatiság előmozdítása:

Szerbiában: El kell fogadni és végre kell hajtani egy decentralizációs reformot, és megfelelő helyi kapacitást kell biztosítani – többek között – az adminisztratív és pénzügyi kérdések, valamint a jövőbeli regionális programok kezelésére.

Montenegróban: Végre kell hajtani a helyi önkormányzati törvény rendelkezéseit, nevezetesen létre kell hozni a kiegyenlítési alapot.

Az igazságszolgáltatási reform folytatása:

Szerbiában: Maradéktalan jogi és gyakorlati biztosítékokra van szükség a bíróságok függetlenségének és hatékonyságának biztosítása érdekében, beleértve a jelenlegi kinevezési rendszer reformját is; végre kell hajtani a kötelező továbbképzésre vonatkozó jogszabályokat, és biztosítani kell az Igazságszolgáltatási Képzési Központ költségvetési fenntarthatóságát; számítógépes hálózatot kell kiépíteni az ügyészségek minden szintjén; biztosítani kell a bírósági határozatok végrehajtását. Az ICTY-vel való együttműködésre vonatkozó nemzetközi kötelezettségeknek maradéktalanul megfelelve ki kell alakítani a háborús bűnök hazai bíróságok előtt való megtárgyalására irányuló kapacitást. Fellebbviteli és közigazgatási bíróságokat kell felállítani.

Montenegróban: A bírósági törvény felülvizsgálata és az Igazságszolgáltatási Képzési Központ költségvetési fenntarthatósága révén biztosítani kell a bírák kötelező továbbképzését. Végre kell hajtani a bírósági számítógépes stratégiát.

Börtönkörülmények:

Szerbiában: Az Európa Tanács előírásainak megfelelően javítani kell a börtönkörülményeket, különösen a kiszolgáltatott csoportok, így a fiatalkorú elkövetők esetén; biztosítani kell a büntetés-végrehajtási intézményekben dolgozók továbbképzését és a létesítmények javítását.

Montenegróban: Biztosítani kell a büntetés-végrehajtási intézményekben dolgozók továbbképzését és a létesítmények javítását.

A korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem:

Mindkét köztársaságban: Átfogó korrupció elleni stratégiát kell elfogadni, és végrehajtani, beleértve a rendelkezésre álló korrupcióellenes eszközök elfogadását és végrehajtását. Biztosítani kell a korrupció elleni harcról szól ENSZ-egyezménynek való teljes megfelelést. Meg kell könnyíteni a szervezett bűnözés elleni küzdelemben érintett állami testületekbe történő, EU-tagállamok által kirendelt összekötő tisztek kihelyezését. Minden hat hónapban jelentést kell benyújtani az EU részére a határokon átnyúló szervezett bűnözésről szóló ENSZ-egyezmény (Palermo egyezmény) értelmében vett, a szervezett bűnözéshez kapcsolódó tevékenységek elleni igazságügyi fellépés során elért kézzelfogható eredményekről.

Emberi jogok és a kisebbségek védelme

Európa tanácsi kötelezettségek: Fel kell állítani a csatlakozási kötelezettségek között előírt valamennyi Európa tanácsi kötelezettség koherens és következetes végrehajtásának ellenőrzése és biztosítása érdekében szükséges mechanizmust.

Egyenlőség: Diszkriminációellenes jogi szabályozást kell elfogadni, és azt végre kell hajtani.

Szólásszabadság:

Szerbiában: A Szerb Rádió és Televízió intézményét közcélú műsorszolgáltatóvá kell átalakítani. Támogatni kell a médiának az EU-előírásoknak megfelelő fejlesztését. Támogatni kell az újságírók és a média irányítóinak szakmaiságát.

Montenegróban: Folytatni kell a Montenegrói Rádió és Televízió intézményének közcélú műsorszolgáltatóvá való átalakítását; támogatni kell a médiának az EU-előírásoknak megfelelő fejlesztését. Támogatni kell az újságírók és a média irányítóinak szakmaiságát.

Menekültek, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek és kisebbségek: Mindkét köztársaságban: Biztosítani kell a fenti csoportokhoz tartozó személyek emberi jogainak tiszteletben tartását, beleértve az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés, valamint a személyes dokumentumokhoz való gyors hozzáférés biztosítását; biztosítani kell a jogot ahhoz, hogy valóban választhassanak a fenntartható visszatérés, illetve az integráció lehetősége közül; elő kell segíteni azok beilleszkedését, akik úgy döntenek, hogy nem térnek vissza. Szerbiában: Új menekülttörvényt kell elfogadni; folytatni kell a nemzeti stratégia végrehajtását.

Regionális és nemzetközi együttműködés

A regionális együttműködés további javítása: A hatályban lévő szabadkereskedelmi megállapodások alapján tovább kell mélyíteni a regionális kereskedelmi liberalizációt. Tekintettel a Délkelet-európai Regionális Energiapiacra vonatkozó athéni folyamatra, Szerbiát és Montenegrót fel kell készíteni az integrált regionális energiapiac 2005-ös létrehozására. Folytatni kell a Délkelet-európai Alapvető Regionális Közlekedési Hálózat kialakítására vonatkozó szándéknyilatkozat végrehajtását.

Gazdasági helyzet

Piacgazdaság és strukturális reformok

Folytatni kell a fenntartható makrogazdasági politikák alkalmazását: A viszonylag magas pénzügyi hiány, különösen a külső egyensúlyhiány csökkentése érdekében folytatni kell a pénzügyi kiigazítást és konszolidációt. Számításba kell venni a strukturális reformok szükségszerű költségeit és az emelkedő kamatokat, és a közkiadásokat a rövid és középtávú költségvetés-tervezés során egyértelműen előtérbe kell helyezni; különösen csökkenteni kell a támogatásokat, a transzfereket és a közszolgálati bérköltségeket. Folyamatosan csökkenteni kell a közkiadásoknak a GDP-hez viszonyított arányát, és a körültekintő monetáris politikát gondos árfolyam-politikával kell ötvözni. Szerbiában: Meg kell reformálni az egészségügyi rendszert, különösen az egészségbiztosítási alapot, a rendszer pénzügyi fenntarthatóságának biztosítása, valamint az egészségvédelemnek és a lakosság egészségi állapotának javítása érdekében.

Le kell zárni a privatizáció folyamatát és a pénzügyi (banki) szerkezetátalakítást.

Versenyképes, és minden piaci szereplő számára azonos szabályokat előíró piacokkal, valamint a pénzügyi szektor fejlesztésén keresztül a pénzügyekhez való hozzáféréssel *meg kell erősíteni* a magánszektor fejlődését és a foglalkoztatást elősegítő *üzleti környezetet*.

Stabil és működő föld- és ingatlanpiac kiépítése. El kell fogadni és végre kell hajtani a telekkönyvekre vonatkozó jogszabályokat. Meg kell kezdeni a földreformot, a szerkezetátalakítást és a nagyméretű gazdaságok privatizálását.

Az államháztartás irányítása

A költségvetési eljárás és a pénzügyi igazgatás javítása: A privatizáció lehetővé tétele érdekében meg kell erősíteni a költségvetés-előkészítési és -végrehajtási kapacitásépítést. Központi és helyi önkormányi szinten egyaránt javítani kell a pénzügyi igazgatást. El kell fogadni a Legfőbb Számvevő Intézetről szóló törvényt.

Hatékony eljárásokat kell kidolgozni a *csalással és más* – nemzeti és nemzetközi pénzkészleteket egyaránt érintő – *szabálytalanságokkal*, illetve azok gyanújával kapcsolatos ügyek felderítésére, kezelésére és utánkövetésére.

Folytatni kell a *pénzügyi jogszabályok* és a közigazgatási eljárások felülvizsgálatát az adójogszabályok hatékony és megkülönböztetésmentes végrehajtásának biztosítása érdekében. Folytatni kell az adóügyi igazgatóságok igazgatási kapacitásának megerősítését.

EU-előírások

Belső piac és kereskedelem

Az egységes külkereskedelmi rendszer maradéktalan létrehozása a belső piaci/kereskedelmi cselekvési terv szerint. Az előírt átmeneti időszakot követően minden termékre közös vámtarifákat, járulékokat és díjakat kell alkalmazni.

A magas szintű igazgatási kapacitás biztosítása érdekében biztosítani kell a *vámügyi reform* maradéktalan végrehajtását.

Ágazati politikák

Az ipar és a KKV-k:

Szerbiában: Végre kell hajtani a KKV-k Európai Chartájának rendelkezéseit. Ésszerűsíteni kell a Kereskedelmi Kamara összetett szervezetét. Lépéseket kell tenni a civil szervezetek mikrohitel-kedvezményeinek előmozdítására.

Montenegróban: Végre kell hajtani a KKV-k Európai Chartájának rendelkezéseit. Folytatni kell a nemzeti garanciaalap kidolgozását és létrehozását. Egy formális konzultációs és üzleti tanácsadói fórum létrehozásával tovább kell fejleszteni a kormányzat és a magánszektor közötti párbeszédet, többek között a KKV Ügynökség révén.

Távközlés:

Át kell ültetni és végre kell hajtani az elektronikus hírközlésre vonatkozó új EU-s jogi szabályozást.

Mezőgazdaság:

Szerbiában: Tovább kell fejleszteni a politikák kidolgozására és végrehajtására irányuló igazgatási kapacitást. Ki kell dolgozni egy vidékfejlesztési politikát, és meg kell kezdeni annak végrehajtását. Folytatni kell az állatorvosi, az egészségügyi, a növény-egészségügyi és az élelmiszer-biztonsági jogi szabályozás és ellenőrzés megerősítését, ideértve a borászati laboratóriumokat is. Javítani kell a hulladékgazdálkodást, és csökkenteni kell a mezőgazdasági környezetszennyezést.

Montenegróban: Átfogó stratégiát kell elfogadni a mezőgazdasági, a vidékfejlesztési, a halászati, valamint a növény- és állat-egészségügyi kérdésekre vonatkozóan. Javítani kell a Földművelésügyi Minisztérium kapacitásépítését. El kell fogadni a növény-egészségügyi kérdésekről szóló törvényt.

Közlekedés:

Szerbiában: El kell fogadni és végre kell hajtani egy közlekedéspolitikai stratégiát (közút, vasút, légi közlekedés, hajózás). Erősíteni kell a nagyberuházásokra irányuló kapacitásépítést, beleértve projektek előkészítését is. Megfelelő forrásokat kell elkülöníteni a közlekedési infrastruktúra és a kapcsolódó intézmények fenntartására.

Montenegróban: Megfelelő forrásokat kell elkülöníteni a közlekedési infrastruktúra és a kapcsolódó intézmények fenntartására.

Energia:

Mindkét köztársaságban: El kell fogadni az energiaágazatra vonatkozó jogszabályokat, beleértve a környezetvédelem szempontjából fenntartható energiapolitikára vonatkozó hosszú távú stratégiát.

Szerbiában: A szerkezetátalakításra és a privatizációra való tekintettel biztosítani kell a vállalatok kisebb részekre osztását. Fel kell állítani a szükséges intézményi struktúrákat: az Átvitelirendszer-Üzemeltetőt, a Piacüzemeltetőt és az Energiaszabályozási Hivatalt. Előrelépéseket kell tenni a regionális energiapiac kialakítása felé (beleértve az összekapcsolhatóságra irányuló megvalósíthatósági tanulmány elkészítését).

Montenegróban: Meg kell erősíteni az energiaszabályozást. Le kell zárni a belső energiapiac szerkezetátalakítását és liberalizálását. Privatizálni kell és/vagy lehetővé kell tenni a szektoron belüli köz- és magántulajdonú vállalatok közötti partnerséget.

Környezetvédelem:

Mindkét köztársaságban: Az EU közösségi vívmányainak megfelelő környezetvédelmi hatásvizsgálatra vonatkozó jogi szabályozást kell elfogadni, és azt végre kell hajtani.

Szerbiában: El kell fogadni és végre kell hajtani egy, a légszennyezésre (nevezetesen az erőművek általi légszennyezésre), a vízszennyezésre (szennyvíz) és a talajszennyezésre (szilárd hulladék) vonatkozó stratégiát. Meg kell erősíteni nevezetesen a tervezési, engedélyezési, felügyeleti, ellenőrzési, valamint projektirányítási igazgatási kapacitást. Ki kell dolgozni egy több évre szóló, költségbecslésre és reális köz- és magánfinanszírozási forrásokra épülő befektetésfinanszírozási tervet.

Montenegróban: Átfogó környezetvédelmi stratégiát kell kidolgozni (szennyvíz, szilárd hulladék, levegő) az EU közösségi vívmányaihoz közelítő környezetvédelmi jogszabályi keretek elfogadása, valamint egy környezetvédelmi hivatal felállítása érdekében.

Bel- és igazságügyi együttműködés

Folytatni kell a rendőrség szerkezetátalakítását: Biztosítani kell az elszámoltathatóságot; meg kell reformálni a rendőrképzést; biztosítani kell a bűnüldöző szervekkel való együttműködést.

Határellenőrzés:

Mindkét köztársaságban: Állami szintű politika alapján az integrált határ-ellenőrzési stratégia végrehajtása érdekében, beleértve a határrendőrség és a vámügyi szervek megerősítését is, fejleszteni kell a műszaki infrastruktúrát és az emberierőforrás-kapacitásokat. Új határátkelőhelyek kialakításával könnyíteni kell a határátkelést.

A szervezett bűnözés, a tiltott kereskedelem, a kábítószerek és a pénzmosás elleni küzdelem:

Mindkét köztársaságban: Ki kell építeni egy hatékony, országos és helyi elemeket is magában foglaló tanúvédelmi rendszert. Fokozni kell a gazdasági és pénzügyi bűncselekmények – beleértve a pénzmosást és pénzhamisítást –, a csalás és a korrupció elleni küzdelmet, továbbá javítani kell a vonatkozó nemzeti jogszabályokat.

Szerbiában: A Belügyminisztériumban (nevezetesen a szervezett bűnözési igazgatóságon) erősíteni kell a kapacitásépítést. Ki kell dolgozni az egyes hivatalok közötti hírszerzési információcserére vonatkozó eljárásokat, és fejleszteni kell az ezirányú kapacitást. Ki kell építeni egy hatékony, országos és helyi elemeket is magában foglaló tanúvédelmi rendszert. A Pénzügyminisztérium pénzügyi nyomozóegységét meg kell erősíteni.

Montenegróban: Növelni kell az új büntető törvénykönyv szervezett bűnözésre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtására irányuló igazgatási és igazságügyi kapacitást. Meg kell erősíteni a Belügyminisztériumban működő szervezett bűnözés elleni egységet, és biztosítani kell az együttműködést valamennyi végrehajtó szerv között.

KOSZOVÓ

AZ ENSZ BT 1244. SZÁMÚ HATÁROZATÁNAK MEGFELELŐEN

RÖVID TÁVÚ PRIORITÁSOK

Általános prioritás

— *Egy biztonságos, demokratikus és többnemzetiségű Koszovó stabil jövőjének biztosítása érdekében jelentős előrelépéseket kell tenni a koszovói előírások teljesítése terén*, amelyeket az ENSZ főtitkárának különleges megbízottja, valamint az Ideiglenes Önkormányzati Intézmények képviselői 2003 decemberében ismertettek, és amelyeket az ENSZ Biztonsági Tanácsa jóváhagyott. Különösen végre kell hajtani a Koszovói Előírások Végrehajtási Tervében foglalt, a következő területekre irányuló konkrét intézkedéseket:

  — működő demokratikus intézményrendszer,

  — jogállamiság,

  — szabad mozgás,

  — fenntartható visszatérés, valamint a közösségek és azok tagjainak jogai,

  — gazdaság,

  — a tulajdonhoz fűződő jog,

  — párbeszéd Belgráddal,

  — Koszovói Védelmi Hadtest.

A fenti általános prioritáson kívül a következő *kiegészítő prioritásokat* is kezelni kell:

A politikai helyzet

Demokrácia és jogállamiság

— *Az Ideiglenes Önkormányzati Intézményeknek (PISG) az ideiglenes igazgatás által megkövetelt módon minden szükséges lépést meg kell tenniük a 2004 márciusában történt események következményeinek leküzdése, és azok okainak kezelése érdekében.* Azonnali prioritásként a kisebbségi közösségek elleni erőszakot nyíltan el kell ítélni, valamennyi közösség biztonságát biztosítani kell, meg kell könnyíteni a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek visszatérését, valamint a megrongálódott és lerombolt ingatlanok helyreállítását, beleértve a történelmi és vallási helyszíneket, és maradéktalanul együtt kell működni az UNMIK–KFOR erőivel a felelősök bíróság elé állítása érdekében.

A PISG-nek bizonyságot kell tennie a multietnikumú Koszovó melletti teljes és feltétlen elkötelezettségéről, különös tekintettel a kisebbségi közösségek tagjai jogainak védelmére és előmozdítására, valamint Koszovó valamennyi lakosa számára egyenlő biztonság, a mozgás szabadságának, valamint a folyamatos visszatérés biztosítására.

— *Összeegyeztethetőség az EU-előírásokkal*: A koszovói kormány politikameghatározásának EU-irányultságúvá fejlesztése érdekében a Miniszterelnöki Hivatalon belül intézményesíteni kell a kormánypolitikák és a jogszabálytervezetek EU-s követelményeknek való megfelelése hatékony ellenőrzésére szolgáló mechanizmusokat; miniszteri szinten és a Koszovói Közgyűlés szintjén egyaránt létre kell hozni az EU-előírásokkal történő összeegyeztethetőséget biztosító kapacitásokat.

— *A korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem*: Javítani kell az UNMIK és a PISG közötti együttműködést a korrupció ellen irányuló, „zéró tolerancia" elvére épülő politika hatékony végrehajtása érdekében, nevezetesen azáltal, hogy az OLAF és az OIOS (az ENSZ belső könyvvizsgáló szolgálata) által indított vizsgálatokhoz minden szükséges támogatást megadnak.

Regionális és nemzetközi együttműködés

— *Biztosítani kell az ICTY-vel való maradéktalan együttműködést.*

— *A regionális együttműködés erősítése*. Az ENSZ BT 1244. számú határozatának megfelelően további integrációs lépéseket kell tenni a stabilitási egyezmény délkelet-európai kereskedelmi liberalizációról és könnyítésről szóló szándéknyilatkozatának megfelelően megkötött szabadkereskedelmi megállapodások regionális hálózata felé. Meg kell kezdeni a délkelet-európai alapvető regionális közlekedési hálózat kialakítására vonatkozó szándéknyilatkozat végrehajtását, különösen intézkedéseket kell tenni az együttműködési mechanizmusok, többek között az Operatív Bizottság és a Délkelet-európai Közlekedési Megfigyelőközpont felállítása érdekében. Előrelépéseket kell tenni a délkelet-európai regionális energiapiacra vonatkozó athéni folyamat 2002-es és 2003-as jelentése értelmében tett vállalásoknak való megfelelés terén.

Gazdasági helyzet

Piacgazdaság és strukturális reformok

— Az IMF-fel szorosan együttműködve meg kell határozni Koszovó *makrogazdasági prioritásait*.

— A gazdasági fejlődés elősegítése érdekében újjá kell éleszteni a *privatizáció* folyamatát és ösztönözni a belföldi beruházásokat, és ennek érdekében átfogó stratégiát kell kidolgozni.

Az államháztartás irányítása

— *A közkiadások jobb ellenőrzését*, átláthatóságát és hatékonyságát biztosító műszaki támogatási rendszereket és eljárásokat kell kidolgozni.

— Hatékony eljárásokat kell kidolgozni a *csalással és más* – nemzeti és nemzetközi pénzkészleteket egyaránt érintő – *szabálytalanságokkal*, illetve azok gyanújával kapcsolatos ügyek felderítésére, kezelésére és követésére.

EU-előírások

Belső piac és kereskedelem

— Az EU és a WTO előírásaival való összeegyeztethetőség biztosítása érdekében folytatni kell a kereskedelmi és kereskedelemmel kapcsolatos politikák jogszabályi és politikai kereteinek fejlesztését. Maradéktalanul végre kell hajtani az új *vámügyi törvényt*. Törvényt kell elfogadni a belkereskedelemről és a kereskedelmi felügyeletről.

Ágazati politikák

— *Környezetvédelem:*

Az EU közösségi vívmányaihoz való közelítés érdekében átfogó környezetvédelmi cselekvési tervet kell készíteni, különös tekintettel a közegészségügyi kérdésekre.

Az EU közösségi vívmányainak megfelelő környezetvédelmi hatásvizsgálatra vonatkozó jogi szabályozást kell elfogadni, és azt végre kell hajtani.

— *Közlekedés:*

Elő kell készíteni és el kell fogadni egy közlekedéspolitikai keretrendszert, beleértve a multimodális közlekedésstratégia fokozatos kidolgozását is.

Fejleszteni kell a pristinai repülőtér civil üzemeltetőjét, alkalmazottait és létesítményeit a megfelelő szintű biztonság, valamint a hatékony, eredményes és felelős igazgatás biztosítása érdekében.

— *Energia:*

Az energiaszektorban hatékony és működő irányítási struktúrákat kell létrehozni a koszovói elektromos művek életképességének és fenntarthatóságának biztosítása érdekében, nevezetesen a bevételek beszedésének jelentős növelésével.

Bel- és igazságügyi együttműködés

— Végre kell hajtani az új büntető törvénykönyv és büntetőeljárási törvény rendelkezéseit.

KÖZÉPTÁVÚ PRIORITÁSOK

A politikai helyzet

Demokrácia és jogállamiság

— *Javítani kell az EU-előírásoknak való megfelelést*: Erősíteni kell valamennyi koszovói intézménynek az EU-előírásoknak megfelelő politikák és jogszabályok elfogadására és hatékony végrehajtására irányuló kapacitását, nevezetesen a stabilizációs és társulási folyamattal összefüggésben az európai integrációval foglalkozó struktúrák megerősítése útján.

— *A közigazgatási reform megerősítése*: Közigazgatási reformot kell végrehajtani a közigazgatás korszerűsítése, valamint egy szakszerű és felelős közszolgálat kialakítása érdekében, amely alkalmas a képzett munkaerő megnyerésére és megtartására. Javítani kell a helyi közigazgatás kapacitását a választókörzet számára történő igazságos és hatékony szolgáltatások nyújtására.

— *Az igazságszolgáltatás reformjának megerősítése*: Meg kell erősíteni az igazságszolgáltatási és bűnüldözési szerveket, nevezetesen az infrastruktúra, a felszerelés és a képzések javításával. A Koszovói Igazságszolgáltatási Intézetet egy életképes, a jövőben a bírák képzéséért felelős intézménnyé kell átalakítani. Biztosítani kell egy átfogó koszovói jogsegélyrendszer életképességét. Javítani kell a büntetés-végrehajtási rendszert, különös tekintettel az igazgatásra, a szakképzésre és a visszailleszkedést támogató rendszerekre.

— *A korrupció elleni küzdelem*: Megelőző intézkedésekből, továbbá hatékony nyomozásból és büntetőeljárásból álló átfogó korrupció elleni stratégiát kell végrehajtani, nevezetesen a helyi kapacitásoknak az Európa Tanács előírásainak megfelelő megerősítésével.

Emberi jogok és a kisebbségek védelme

— *Ombudsman*: Biztosítani kell a koszovói ombudsmanintézmény életképességét és folyamatos függetlenségét.

— *A szólásszabadság továbbfejlesztése*: Biztosítani kell a közcélú műsorszolgáltató hosszú távú életképességét és az arra irányuló kapacitását, hogy minden közösség számára képes legyen ellátni közcélú műsorszolgáltatói feladatát.

— *A kisebbségek védelmének javítása*: Biztosítani kell a kisebbségi közösségek életképességét és diszkriminációtól mentes részvételét a koszovói társadalomban, nevezetesen a közüzemi és egyetemes szolgáltatások kiegyensúlyozott nyújtásának biztosításához szükséges keretek kialakításával.

Gazdasági helyzet

Piacgazdaság és strukturális reformok

— Biztosítani kell a *hitelfelvételi és adósságkezelési* kapacitás életképességét.

— Garanciamechanizmusokat kell kidolgozni a *külföldi befektetések* megnyerésével járó politikai veszélyek kivédésére.

— Az EU-s és más nemzetközi előírásokra tekintettel tovább kell fejleszteni a közüzemi szolgáltatások szabályozási keretét, nevezetesen kiegészítő jogszabályok, eljárások és iránymutatások elfogadása és végrehajtása útján. Meg kell erősíteni a szabályozók igazgatási kapacitását. Biztosítani kell, hogy a szabályozók rendelkezzenek a megfelelő alkalmazottakkal, és fejleszteni kell feladataik ellátásához szükséges szaktudásukat és műszaki felszereltségüket.

— Fejleszteni kell a *banki szektornak* a gazdaság hosszú távú finanszírozására irányuló kapacitását.

— Ki kell dolgozni egy, a szociális kohézió és a foglalkoztatás erősítését szolgáló *szociálpolitikát*, egy hatékony szociális biztonsági rendszert, javítani kell a szociális színvonalat, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés helyzetét.

— Növelni kell az erőfeszítéseket a *statisztikai rendszer* EU-előírásoknak való megfelelésének biztosítása érdekében.

Az államháztartás irányítása

— A nem vámbevételek (közvetlen és közvetett adózás) növelése érdekében az EU-előírásokra épülő adórendszer fokozatos kidolgozásával javítani kell az *Adóügyi Igazgatóság* kapacitását. Meg kell kezdeni a jelenlegi adóügyi jogi szabályozás felülvizsgálatát, és az *Adóügyi Igazgatóság* igazgatási kapacitásának fokozatos megerősítése érdekében ki kell dolgozni és végre kell hajtani egy reálisan véghezvihető cselekvési tervet.

— A költségvetés-előkészítésre és -végrehajtásra irányuló kapacitásépítéssel biztosítani kell a *költségvetési* ciklus életképességét. Fejleszteni kell a Koszovói Közgyűlés arra irányuló kapacitását, hogy hatékonyan részt vegyen az államháztartás folyamatában. A pénzügyi év során biztosítani kell a kiadások egyenletességét, és az el nem költött összegek tekintetében biztosítani kell az „átvitel" elvének alkalmazását.

EU-előírások

Belső piac és kereskedelem

— Folytatni kell a *koszovói jogi szabályozás* fokozatos összehangolását az EU valamennyi vállalati jogi vívmányával.

Ágazati politikák

— *Mezőgazdaság:*

Keretszabályozást és megfelelő mechanizmusokat kell kidolgozni az EU-előírásoknak megfelelő élelmiszer-biztonság, a jobb növény-egészségügyi ellenőrzések biztosítása, valamint Koszovó exportlehetőségeinek javítása érdekében. Ki kell dolgozni egy, az életképes földreformot támogató politikát és keretszabályozást. Támogatni kell a mezőgazdasági földterületek védelmét a nem megtervezett városi fejlesztésekkel szemben.

— *Környezetvédelem:*

Az EU közösségi vívmányaihoz való közelítés érdekében el kell fogadni és végre kell hajtani a környezetvédelmi cselekvési tervet.

— *Közlekedés:*

Végre kell hajtani a közlekedéspolitikai keretrendszert, beleértve a multimodális közlekedésstratégia fokozatos kidolgozását is.

— *Energia:*

Politikai keretet kell kidolgozni az energiaügyi ágazaton belül a köz- és magántulajdonú vállalatok közötti partnerségre vonatkozóan.

Bel- és igazságügyi együttműködés

— Meg kell erősíteni a külső és belső határok ellenőrzésével foglalkozó szerveket, és az integrált határ-ellenőrzési rendszer részeként erősíteni kell az állat-egészségügyi, az egészségügyi és a növény-egészségügyi előírások végrehajtására irányuló kapacitást.